

RDEČI PRAPOR

Glasiilo jugoslovanske socialne demokracije.

Naročnina za avstro-ograke kraje za celo leto 10.40 K, za pol leta 5.20 K, za četrt leta 2.60 K, mesečno 90 vin.; za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K; za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K. — Reklamacije so poštnino proste. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Enostopna petit-vrstica, (širina 72 mm) Izhaja vsako sredo in soboto. 20 vin., pogojeni prostor 25. vin., poslana in razglasi 30 vin. Posamezna številka 10 v.

Prvi majnik.

Še dobrega pol tedna, pa praznuje delavstvo svoj praznik. Z razrednimi tovariši vsega sveta bo tudi zavedno slovensko delavstvo storilo svojo dolžnost in pokazalo, da razume, kaj pomeni solidarnost delavskega razreda v boju za njegovo osvoboditev. V pondeljek bodo delavci po vseh krajih sveta obhajali svoj praznik. Vsa Evropa bo v pondeljek stala v znamenju delavske zavednosti. Ali tudi v Ameriki in v Aziji, v Afriki in v Avstraliji se bo zdravljeno delavstvo pridružilo svojim tovarišem in praznovalo prvi majnik.

Za vse svoje načelne zahteve bo delavstvo manifestiralo ta dan. Prvi majnik je praznik socializma in proslavljanju socialističnega ideala velja njegovo praznovanje v prvi vrsti. Praznuje prvi majnik izražajo delavci pred vsem, da so

socialisti

in da se hočejo bojevati za družabni red, v katerem bo vse ljudstvo enakopravno.

Dne 1. majnika bo delavstvo manifestiralo

za osemurni delavnik.

Ta zahteva, kateri so se nekaj rogali starokopitneži in zagovorniki sedanjega občinskega reda kakor gradovom na luni, postaja od dne do dne resnejša. Skrajšanje delavnega časa je točka, za katero se zbuje delavstvo povsod bojuje z največjo vneto, ker spoznava njen velikanski pomen za zboljšanje gmotnih, zdravstvenih in splošno kulturnih razmer. Velikanski uspehi, ki jih je organizirano delavstvo na tem polju že doseglo, dokazujejo, da osemurni delavnik ni nikakršna utopija, ampak kakor je za blaginjo vsega delavnega ljudstva neobhodno potreben, tako je tudi dosegljiv.

Delavstvo manifestira dne 1. majnika za socialne reforme

in

za starostno zavarovanje.

Nič drugega ni bil kapitalizmu delavec kakor material za povečevanje bogastva. Kako se je delavcu, ustvarjajočemu profit, pri tem godilo, ni kapitalizem nikoli vpraševal. Če so ga uničevale njegove mašine, so to bile »neizogibne žrtve, ki jih zahteva kultura.« Če so delavca zalezovale bolezni, je kapitalizem skomizgaval, češ da nihče ni varen bolezni. Če so delavci prežgodaj legali v grob, je to bila »božja volja«. A če se je kapitalistom dokazovalo, da se v tovarnah, na stavbah, v rudnikih, po železnicaх lahko poskrbi za varnostne naprave, da se iz industrije lahko izločijo tvarine, ki so zdravju najbolj nevarne, da se za obolele delavce lahko poskrbi zdravniška in lekarniška pomoč, da se lahko zgradi bolnišnice in urede zdravilišča, da je gorski in morski zrak za delavska pluća ravno tako zdravilen kakor za bogatinska, so govorili o požrečnosti delavcev, ki bi radi »oropali« uboge kapitaliste. Ali napredek delavske organizacije sili kapitalizem na strokovnem polju in v parlamentih, da od svojega ogromnega dobička izpušča vsaj malenkost za življenske potrebe delavskega ljudstva. In čim bolj narašča delavska organizirana moč, tem bolj se množe delavski uspehi tudi na tem polju.

Dne 1. majnika manifestira delavstvo proti vojni in za svetovni mir.

Ravno v sedanjih dneh je to vprašanje postalo pereče, kajti oblastno kakor še nikoli posega militarizem v ljudske žepce in zahteva stotine in stotine milijonov za nove ladje, za nove topove, za nove instrumente umora sploh.

In letos imamo voliti nov državni zbor.

V njem se bodo odločala vprašanja, ki so za ljudstvo največje važnosti. Globoko sega vladi skrb v srce, kako bi dobila tak državni zbor, ki bi ji dovolil iz ljudstva iztlačiti ogromne svote za nasičenje militaristič-

nega moloha. Večino bi rada dobila, ki je pripravljena za malenkostne osebne koncesije glasovati kakor ukazuje vojni minister. Vsa druga vprašanja so potlačena v ozadje. Za najtežje ljudske skrbi nima vlada zmisla. Dobliti dovoljenje za

nove davke,

za indirektno davke, ki jih ima plačevati ljudstvo — to je njena prva in največja briga. Preprečiti ta namen vlade pa je glavna naloga volilcev.

Zato ima praznovanje prvega majnika letos poseben pomen. Prvi majnik je letos praznik boja

in zato je sveta naloga delavstva, da ga praznuje dostojno, z mogočno manifestacijo!

Delavci!

Skrbite, da bo to praznovanje pokazalo Vašo moč, Vašo bojevitost in Vašo odločno voljo!

Volilno delo.

Reklamacijsko delo! Volilski imeniki za državnozbornske volitve so večinoma že po vseh občinah razgrnjeni. Treba je torej strogo skrbeti za to, da se dožene, če so vsi naši volilci vpisani in če niso v imenikih kakšni volilci iz Amerike, z Vestfalskega, ali s pokopališč. Povsod se je treba nemudoma prepričati, če je imenik že razgrnjen, do katerega dne ostane razgrnjen in ob katerih urah se lahko vpogleda. Kako potrebna je ta briga, se spozna odtod, ker je v nekaterih občinah imenik že do osem dni razgrnjen, pa prebivalstvo še nič ne ve o tem.

Vpogled volilskega imenika je neizogiben. Nihče, prav nihče se ne sme zanašati na to, da je pač vpisan, češ saj je že dolgo let v občini. Vsakemu se lahko zgodi, da je izpuščen. In če zdaj ne reklamira, so pozneje vse tožbe in pritožbe zaman.

Pri vsakih volitvah opažamo, da se v tem oziru greši, nedopustno greši. Tudi pri ravnokar končanih ljubljanskih občinskih volitvah nam je ta brezbriznost odjedla dosti glasov. Neprenehoma so zadnje dni prihajali ljudje vpraševati, kako da niso dobili legitimacije, pa se je izkazalo, da niso vpisani v imeniku in da se niso poigrali za legitimacijo. Če sodrugi nočejo, da jim pojde pri državnozbornskih volitvah ravno tako, je torej zdaj treba skrbeti in reklamirati. Nikakor se ne more dovolj poudarjati, kako važno je to delo.

— K reklamacijskemu postopanju.

Minister notranjih stvari je z odlokom od 10. aprila t. l. št. 138 odredil sledeče: Glasom § 13., odstavek 8 volilnega reda za državni zbor je pri reklamaciji za vpis v imenik volilcev treba priključiti potrebne dokumente, ki dokazujejo volilno pravico kake osebe, ker se sicer na reklamacijo ne ozira. Te priloge so proste koleka. Da se strankam, ki bi hotele uporabiti volilno pravico za se ali za druge, da prilika, doprinese dokaz o enoletnem bivanju v občini (§ 7. odstavek 1 zakona od 26. januarja 1907 drž. zak. št. 15), bo v krajih, kjer je policijsko prijavljanje poverjeno državnim policijskim oblastnjam, naloga teh, da bodo, v kolikor to dovoljujejo obstoječe uredbe, dajale tozadavna potrdila o dobi prebivanja v dotični občini.

— **Voliti državnega poslanca** sme vsak avstrijski državljan, to je tisti, ki ima v Avstriji domovinsko pravico in je seveda vpisan v volilskem imeniku. Star mora biti najmanj 24 let in sicer jih je moral izpolniti tisti dan, ko so se volitve razpisale. A če hoče voliti državnega poslanca, ni dovolj, da je dopolnil 24 let, marveč mora bivati najmanj eno leto v kraju, kjer hoče voliti. Kdor torej šele na dan volitve biva eno leto v občini, nima pravice voliti. Potem seveda

(ne smejo voliti vsi tisti, ki so po zakonu bodisi radi kakega hudodelstva in drugih reči) izključeni od volilne pravice.

— **Kupovanje glasov pri volitvah je strogo prepovedano.** V zapor bo šel, kdor bo le skušal kakega volilca pri volitvah v državni zbor podkupiti, kaj pa šele v resnici podkupil. Kaznovana bosta oba, tisti, ki podkupuje in tudi tisti, ki se je dal podkupiti. Do 6 mesecev bosta zaprta, ako se jima to dokaže! Torej pozor! Volite po lastni vesti! Pa tudi plačevati volilcem vino, pivo in gulaše se ne sme! To je prepovedano in kaznjivo. Kdor bi plačeval volilcem za pijačo in jedačo, bo kaznovan z 200 K globe.

Ljubljanski sodrugi, pozor!

Imenik volilcev za državnozbornske volitve je od večerajšnjega dneva naprej skozi 14 dni razpoložen. Sodrugi in delavski volilci lahko vpogledajo vanj pri politični organizaciji v Selenburgovi ulici št. 6, drugo nadstropje, levo, vsak dan od 9. zjutraj do 7. zvečer.

Volilec v državni zbor je vsak moški, ki je 24 let star, avstrijski državljan, in biva že eno leto v Ljubljani.

Sodrugi, prepričajte se takoj, če ste vpisani ali če ni kdo po krivici vpisan. Reklamacije napravi organizacija brezplačno.

Na Viču je volilski imenik za državnozbornske volitve razgrnjen od pondeljka 17. t. m. skozi štirinajst dni v občinski pisarni za reklamacijo.

Ježica. Volilski imenik je razgrnjen že od 15. t. m. Vpogleda se lahko na občinskem uradu. Uradne ure so od 10. do 12. dopoldne ter od 1. do 3. popoldne. Sodrugi! Ne zamudite se prepričati, če ste vpisani in če niste, reklamirajte!

— **Zagorje.** Od 22. naprej leži v občinski pisarni volilni imenik na ogled. Vsak volilec, ki je 24 let star, biva eno leto v Zagorju, naj gre zanesljivo vpogledat do konca tega meseca in če ni vpisan, naj reklamira svojo volilno pravico. Obrne se tudi lahko na organizacijo ali uredništvo »Rudarja«.

— **Aržiše pri Zagorju.** Od 23. t. m. naprej je razpoložen volilni imenik v občini. Sodrugi prepričajte se, ali ste vpisani ali ne.

— **Kotredež pri Zagorju.** Od 23. t. m. naprej je volilni imenik razpoložen v občini. Vsak volilec naj se prepriča ali je vpisan ali ne.

Politični odsevi.

Upor v Maroku.

V tistem kotu severne Afrike, zaradi katerega so evropske vevlasti najbolj ljubosumne druga na drugo, ker bi vsaka rada tam kaj pobasala, v Maroku, je zopet živahno. Nekatera plemena so se uprla, pa so z oboroženo silo naskočila Fez, odkoder je sultan baje pobegnil v francosko poslaništvo. Pravih vzrokov takih uporov, ki niso v Maroku nič nenavadni, ne pozna nihče razven tistih, ki so na skrivnem zanetli požar. Če bi bili Maročani sami sebi prepuščeni, bi bilo najbrže malo tako obsežnih nemirov v deželi. Toda kapitalistične evropske države, ki raztezajo svoje krepelje povsod, kjer se da kaj vzeti, imajo vest in ne pošiljajo svojih vojakov nikdar v tuje dežele z očitnim namenom, da bi ropali. Saj so vse te države krščanske in bognedaj, da bi jim šlo za profit in plen! Le za civilizacijo in kulturo jim gre in če se »divjaki« kje stepo, tedaj smatra pobožna Evropa za svojo dolžnost, da posreduje in napravi »red«.

Tudi v Maroku ne delajo že leta in leta nič drugega kakor »red«. Zlasti Španija in Francija imata za ta »red« velike skrbi. Španija se je predlaskem pri tem vzvišenem delu nekoliko opekla in malo je manjkalo, da ni odšel njen lastni »red« pri tem rakom žvižgat, ko se je domače prebivalstvo uprlo odpošiljanju vojakov v Maroku. Toliko posledice pa je tista igra vendar imela, da je takrat španskemu klerikalizmu odklenkalo.

Letos se vmešava Francija v maročanske zadeve. Pretveza je ta, da mora varovati interese in življenje Evropejcev v Maroku. Na policijsko delo Francozov v Maroku pa gleda Španija zelo po strani in tudi nemški Viljem ni posebno dobre volje, kajti oba se bojita, da bo naenkrat Francija imela Maroko v svojih rokah, pa da ga ne bo več izpustila. Kjer je na svetu kak grizljaj, se pa javlja tudi apetit Anglije. In tako je maročansko vprašanje po kapitalistični morali evropsko vprašanje, pa se že raznašajo glasovi, da se bodo »interesirane« države pobotale ter razdelile Maroko med seboj.

Francija je za enkrat sklenila, da pojača svoje posadke v Maroku in da pošlje še desetisoč mož tja. Francoske čete podpirajo sultanovo vojaštvo.

Angleška »Morning Post« javlja, da bo iz Alžira prodirajoča francoska vojska popolnoma zasedla maročansko glavno mesto Fez in da se bo Maroko popolnoma razdelilo. Francija si bo vzela srednje pokrajine od Casablanca do Alžirije, Španija dobi obrežje Rifa in bližnja zemljišča, morda tudi Tetuan, Nemčija postaja za premog v Mogadoru in kos sosednje zemlje, Anglija pa bo zasedla Tanger.

Saj gre seveda le za to, da se napravi v deželi red in razširi kultura!

* **Bienertova vlada** je na podlagi § 14. podaljšala veljavnost zakona z dne 8. avgusta 1908 o alkoholnem kontingentu in njega razdelitvi za dobo leta 1910.—1911. Navidezno je to jako nedolžna reč, ker se le podaljšava zakon, ki je bil doslej v veljavi. Ali v resnici gre za zakon, ki bi bil že davno zaslužil, da se zruši in samo v državi, ki služi kapitalizmu kakor ponižen hlapec, je tak zakon sploh mogoč. Drugega namena nima ta zakon, kakor da zagotavlja kneževskim in grofovskim žganjarjem največje profite na račun najsiromašnejšega prebivalstva. Davek na žganje razločuje kontingentiran in nekontingentiran alkohol. Za aristvo velekapitalistov se je svojčas sklenilo, da se ima za gotovo množino (kontingent) alkohola plačevati nižji davek, za žganje, ki se žge nad tem kontingentom, pa višji davek. Nižje obdavnena množina pa se je razdelila med posamezne podjetnike, ki so se že takrat bavili z žganjem. S tem so se dotični kapitalisti zavarovali pred konkurenco novih tovarn za žganje, obenem pa so si zagotovili velikanski profit, kajti dočim plačujejo državi nižji davek, pobirajo seveda od prebivalstva pri prodaji žganja višjega. Sedanji alkoholni kontingent je določen z 1,016 964 hektolitrov. V Avstriji se sedaj producira 1,531,862 hektolitrov. Za pol miliona hektolitrov se torej plačuje po 20 kron več davka kakor za kontingentirano množino. To se pravi, da imajo producenti kontingentiranega alkohola, ki svojega žganja ne prodajajo nič ceneje, 20 milijonov čistega dobička razven vsega tistega profita, ki ga jim fabrikacija in prodaja žganja itak nosi. To je usluga, katero je vlada z meščanskimi strankami napravila najhujšim kapitalističnim pijavkam, zato so pa žganjarji dovolili, da se je davek na žganje, ki je leta 1878. znašal 22 kron od hektolitra, zvišal na 110 oziroma 130 kron. Tista vlada, ki pravi da nima moči, da bi odprla meje za živila, ima dovolj moči, da brez parlamenta asikurira najbrezvestnejšim kapitalističnim izkoriščevalcem take profite!

* V dobi narodnjakarstva je narodna politika narodnjaških strank gotovo zanimiva. Zlasti sedaj, ko se bližajo državnozbornske volitve, smo pripravljani, da bo za narodnjaške liste, naj so liberalni ali klerikalni, »breznarodnost« socialnih demokratov vsakdanja hrana. Če nam v mirnih časih ali pa kadar nas potrebujejo, priznavajo, da smo navsezadnje vendar sinovi svojega naroda, bomo sedaj kmalu vsak dan »izdajalci«, »brezdomovinci« in »Herostrati«. Preludirati so že začeli, kmalu bo torej zadonela znana pesem. Toda kako je pravzaprav za narodnjaštvom meščanskih strank? Poglejmo malo v Slezijo. Tam se bje najostrejši boj med Čehi in Nemci, ki je še nekoliko pomnožen z bojem med Čehi in Poljaki. Ker so naši narodnjaški večinoma učenci Čehov, so ondote homatije zanimive tudi za naše razmere. Poročali smo že, da se je med nemškimi nacionalci na eni in krščanskimi socialci na drugi strani takoj po razpustu državnega zbora začelo nekaj kuhati, iz česar bi bil imel postati kompromis proti socialnim demokratom. Ali zadnje uro so se nemški »svobodomislci« ustrašili, da bi jim volilci utegnili pobegniti k socialistom, če sklenejo zvezo s črnimi in kompromis se ni razglasil. Toda za ožje volitve so junaki že zmenjeni, da si bodo vzajemno pomagali zoper socialne demokrate. Tej nenaravni poroki pa sledijo sedaj novi poizkusi. V Sleziji snubijo nemški nacionalci pri — čeških nacionalcih in sicer na sledeči podlagi: V opavskem kmečkem volilnem okraju bi nemški nacionalci glasovali za češko nacionalnega kandidata barona Rolsberga proti češkemu socialnemu demokratu dr. Wittu, zato pa bi imeli češki narodnjaki v krškem kmečkem okraju voliti nemškega agrarca Kudliča proti nemškemu socialnemu demokratu Tuppyju. Če se ta kompromis posreči, se bo še pokazalo, značilen pa je že poizkus. Nič se pa ni čuditi, da je kapitalistična vzajemnost močnejša od narodnega nasprotja.

* Med Bienerthom in Khuenom Hedervaryjem se nadaljuje pogajanja zaradi brambne predloge. Khuen ostane kar nekoliko dni na Dunaju. Oba ministrska predsednika sta bila zadnje dni parkrat na avdienci pri cesarju. Doslej ima Khuen Hedervary vsekakor trdnjše stališče nego Bienerth. Ali če bo prihodnji državni zbor kaj vredn, bo z gospodom Bienerthom sploh obračunal. Da bi tako važni zakoni mogli obveljati kar po § 14., pač ni misliti. Če pa Bienerth ne misli na ta slavni paragraf, bi pa bilo edino pametno, če bi dejal Khuen, da naj s pogajanja o tako važnih rečeh počaka, dokler ne bo avstrijski državni zbor skupaj.

* Srbski zunanji minister Milovanović hoče demisionirati. Velik del belgrajskih listov je nezadovoljen s tem, da pojde kralj Peter v Avstrijo, oziroma na Ogrsko obiskat avstrijskega cesarja in napada zaradi tega potovanja Milovanovića.

* Vojaška bremena Bolgarske. Sofijski »Vojni glas« priobčuje podatke o vojaških bremenih na Bolgarskem. Po teh podatkih je izdala Bolgarska od leta 1903. do leta 1908. 313 milijonov 198.000 levov za vojaške namene, ali povprečno vsako leto 64 milijonov 638.000 levov. Na vsakega prebivalca odpade torej 15/15 leva vojnega davka. V Italiji odpade na vsako osebo vojnega davka 12/30, v Srbiji 7/70, v Turčiji pa 7 levov. Za časa rusko-japonske vojne je v Rusiji na vsako osebo odpadlo vojnega davka 38/71 frankov, na Bolgarskem pa istočasno, dasi ni bilo vojne 45/09 frankov. Bolgarska ima torej najvišja vojaška bremena.

* V mladoturški stranki so se zadnji čas pojavila nasprotja, ki so kljub vsem tolažilnim izjavam iz Soluna in Čarigrada vendar resnega značaja. Vse namreč kaže, da prihajajo v stranki nazadnjaki na površje. V začetku se je mladoturška stranka kazala zelo moderno in je celo nekoliko prehitro skušala vpeljati razne reforme, za katere mase turškega naroda še niso bile pripravljene. Stranka sama je bila nekako absolutistično organizirana. Za uspeh revolucije je bilo to morda potrebno; ali ko se je začelo ustavno življenje nekoliko razvijati, je postalo tudi v stranki nemogoče, da bi večina kar slepo ubogala skoraj nevidno manjšino zarotnikov. Začela se je širiti nezadovoljnost, ki je nazadnje izbruhnila z nepritajeno silo in tedaj se je pokazalo, da imajo mohamedanski klerikalci pravzaprav že večino v stranki. Da se organizacija ne razbije, se jim je manjšina udala. Če pa bodo moderni elementi mogli prenašati vodstvo nazadnjakov in kakšno bo potem razmerje do krščanskih elementov, je drugo in sicer zelo kočljivo vprašanje.

* V Albaniji je položaj nespremenjen. Turška vlada je poslala v pokrajino Torguta Ševketa pašo, ki je pri Arnavtih od lanskega leta v slabem spominu, ker je lansko vstajo zatrl z največje okrutnostjo in po zmagi ravnal skrajno krvoločno. V krajih okoli črnogorske meje se vsak dan ponavljajo boji. Uspeh pa imajo zdaj Turki zdaj Arnavti.

* Na Francoskem se je pojavil nov škandal, v katerega je baje zapletenih več poslancev in uradnikov. Pri nekem procesu se je pokazalo, da je neki podjetnik dobil v Tunisu koncesijo za izrabljanje velikega kosa dežele, na katerem prebiva 10.000 ljudi, za smešno ceno 500 frankov. Ker se mu je pozneje koncesija odtegnila, je vložil tožbo za odškodnino in tu se je izkazalo, da je dobil koncesijo s sleparsko protekcijo.

* Na Portugalskem so zasledili zaroto proti republiki. Dva podčastnika in nekoliko civilnih oseb so zaprli. Zakon o ločitvi cerkve in države sprejema prebivalstvo po vsej deželi z zadovoljstvom.

* Iz Arabije so Turki zadnje čase objavljali poročila, po katerih bi se moralo soditi, da je ondote vstaje že konec. Tem vestem že ni bilo mnogo verjeti, ker se arabske revolte navadno ne končajo tako hitro. V nedeljo pa so Arabi res v Rdečem morju v pristaniščih El Vessir in El Birk napadli in opleniili nekoliko ladij, ki so bile pripeljale provianta za posadko v Asiru, ter so odpejlali nekega turškega častnika in četo vojakov s seboj. Šest turških topničarskih ladij je dobilo nalog, da odzvame vstašem zaplenjene barke in da bombardirajo pristanišča. Po tem se da soditi, da bo imela Turčija v Arabiji še dosti opravka, če se ji sploh posreči napraviti v deželi mir.

Domače vesti.

Ljubljana in Kranjsko.

Ljubljanske občinske volitve.

V Ljubljani so se v nedeljo izvršile volitve za novi občinski svet, pa so se zaključile tako, da ima liberalna stranka komaj najnujnejšo večino. Kako se je dosegel rezultat, je seveda druga reč. Klerikalci, glavni provzročitelji tistega volilnega reda, po katerem se je volilo, niso dobili vsega, kar so hoteli, toda približali so se prav očitno svojemu cilju. Četudi niso liberalci ob prvem naskoku potlačeni v manjšino, so njihove čete vendar tako oslabiljene, da bo liberalna vlada v občini od dne do dne težavnejša. Z večino enega samega glasu je težko gospodovati. In kako lahko se zgodi, da se taka večina sploh skrha!

Saj ni veselo, kar si je treba priznati po teh volitvah; toda igrati se mance je v politiki najslabše. Taktika ptiča noja je bila kriva, da se je v Ljubljani in sploh na Slovenskem zamudilo preobilo nujnega dela in da smo v razvoju zaostali na vseh koncih in krajih. Treba je resnici pogledati v obraz, pa naj je taka ali pa taka. In resnica je, da žuga klerikalno gospodstvo tudi Ljubljani.

To ni prijetno, ni zadovoljivo, zakaj kdor pozna pest klerikalne stranke, ki je enaka po vsem svetu, ne dvomi, da bo bič prav glasno pokal nad vsem, kar ni rimsko in nazadnjaško. Ali treba je tudi razumeti, da je ta štadij v našem razvoju neizogiben. Tudi največji optimisti morajo spoznavati, da se klerikalizem ne preмага s samo besedo. Nauk je pač najkulturnejše agitacijsko sredstvo, ali to sredstvo učinkuje počasi. Najbolj uspešno pa agitirajo batine. In teh bodo Slovenci dobili tem več, čim bolj bo kriva palica gospodovala. Razvoj v klerikalizmu pa je pri nas še tem bolj neizogiben, ker ima klerikalna stranka v deželi absolutno moč, avtonomija mestne občine pa je v resnici tako majhna, da dežela z Ljubljano precej lahko dela kakor hoče. Kmečki glasovi, ki so bili v nedeljo oddani za klerikalno stranko, so ji gotovo napravili apetit; vtelesenje zunanjih občin v ljubljansko pa je navsezadnje odvisno le od volje klerikalne stranke v deželnem zboru, pa se bo gotovo izvršilo, ker pričakujejo klerikalci od tega koristi.

Ljubljana torej jadra v klerikalizmu. To je gotov faktor, s katerim mora računati vsaka resna politika. Tarnati nad tem dejstvom ne pomaga nič, ampak pripraviti se je treba na tisti boj, ki je neizogiben.

Socialno demokratična stranka je pri teh volitvah dobila le en mandat. To je seveda jako malo, toda led je prebit. Ni se pa tudi posebno čuditi, da uspeh ni bil večji. Volilni red je za socialno demokracijo zelo neugoden; to smo poudarjali že takrat, ko so ga sklepali v deželnem zboru. Triletno bivanje, ki je pogoj za volilno pravico, je naperjeno glavno proti industrijskemu delavstvu, torej proti jedru socialno demokratične stranke. Pluraliteta je drugi sovražni faktor; ne le da jemlje delavskim glasovom veljavo, tudi indirektno povečava vpliv nasprotniških strank v tretjem razredu. Čisto naravno pa je tudi, da so nasprotniške — vse skupaj! — vzele socialni demokraciji mnogo glasov z znanimi sredstvi. Pravimo, da je to čisto naravno, zakaj manjšinjska stranka bi morala imeti neizčrpno bogastvo, da bi mogla postaviti na noge aparat, ki bi po celem mestu in po vsej okolici neprenehoma gledal nasprotniškim agitatorjem na prste in ki bi zlasti na dan volitve po vsem mestu in na devetnajstih voliških stražih ter uspešno nadzoroval

počenanje treh večjih in — bogatih strank. Socialno demokratična stranka je mogla dobiti samo glasove tistih popolnoma zanesljivih članov, ki imajo sami v sebi ne le toliko socialističnega prepričanja, ampak tudi toliko moči, da se ne dajo ne premetiti ne ustrahovati. Te glasove je stranka dobila. Dobila jih je brez posebno velike agitacije, za katere niti ni imela sredstev. Stori la je pač vse, kar je bilo potrebno, da razloži svoj nastop; ali volitve so se preveč razvlačile, da bi bila mogla v agitaciji korakati sporedno z nasprotniki, ki so za te volitve vložili ogromne kupe denarja.

Danes je mnogo delavcev v Ljubljani, ki jim je v dušo žal, da niso socialni demokratje dobili več mandatov. Ali v nedeljo, ko so jih pestili gospodarji, priganjači in agitatorji, si je vsak izmed njih tolažil vest s tem, da sam njegov glas ne bo odločal. In tako so vse nasprotniške stranke dobivale glasove od tistih, ki bi po vseh razlogih pameti in interesov bili morali glasovati socialno demokratično.

Največje začudenje je povsod povzročilo število nemških glasov in narodnjaki so si hitro pomagali z obdolžitvijo, da so »nemški socialni demokratje« glasovali za nemške nacionalce. Ta tožba je naravnost nezmiselná. Nemških socialnih demokratov je v Ljubljani sploh jako malo. Kar jih je, jih poznamo in o njih vemo, da so glasovali socialno demokratično. Ali število nemških glasov se prav lahko razlaga brez tega nasilnega podtikanja. Nemci so imeli v prvem razredu 286, v drugem 458 glasov, torej v obeh privilegiranih razredih skupaj 744 glasov. To nima s socialno demokracijo a priori nič opraviti. V tretjem razredu so dobili 1018 glasov, torej 274 nepriviligiranih. Treba pa je le pogledati v volilski imenik, pa se vidi, da imajo Nemci sami več kakor toliko svojih ljudi v tretjem razredu. Znano pa je, da je za Nemce glasovalo dosti od njih odvisnih Slovencev. Sicer pa naj se ne pozabi, da je bilo stališče Nemcev zelo olajšano, ker se vsled strastnega boja slovenskih strank nihče ni brigal za agitacijo Nemcev.

Za socialno demokracijo so tudi te volitve potrdile stari nauk, da je treba neumorno spopolnjevati organizacijo. Le kar organiziramo in ohranimo v organizaciji, je ob uri odločitve naše.

Ta boj je za enkrat končan. Zdaj pa je treba iti na novo delo, v nove boje. Brez odlašanja! Zakaj kdor bo na cesti počival, bo pohojen od ustih, ki drve naprej!

Izid volitev je sledeči: Liberalna stranka ima 23 mandatov, klerikalna 14, nemška 7, socialno demokratična stranka pa 1 mandat.

Izvoljeni so od liberalne stranke v I. razredu: Knez Ivan, veletržec in posestnik, dr. Triller Karel, odvetnik in posestnik, pl. Trnkoczy Ubald, lekarnar in posestnik, Mally Fran, tovarnar in posestnik, Bončar Anton, gostilničar in posestnik, Hudovernik Aleksander, c. kr. notar, Černe Karel, mesar in posestnik, Francheti Engelbert, brivec; v II. razredu: Višnikar Fran, c. kr. sod. nadsvet. v p., Reiser Jožef, c. kr. profesor, dr. Novak Fran, odvetnik, Milohnoja Ivan, c. kr. finančni tajnik, Štembov Ignacij, stavbni inženir, Planišek Fran, železniški pristav, Roethel Matija, c. kr. poštni ofic. in posestnik, Lapajne Štefan, c. kr. okr. glavar v pok.; v III. razredu: dr. Tavčar Ivan, odvetnik in posestnik, Dimnik Ivan, mestni nadučitelj, Pavšek Ivan, žel. poduradnik v p., dr. Pippenbacher Josip, c. kr. gimn. profesor, Smole Jakob, delovodja in posestnik, Likozar Anton, nadučitelj, Bonač Ivan, trgovec in posestnik;

od klerikalne stranke v I. razredu: Kregar Ivan, hišni posesnik in pasar, dr. Detela Fran, c. kr. vlad. svetnik, Bahovec Josip, trgovec in posestnik, Rojina Anton, mizar in posestnik; v II. razredu: Lilleg Makso, c. kr. višji davčni upravitelj, Novak Tomaž, posestnik, Štrukelj Josip, c. kr. višji poštni oskrbnik, Ložar Jernej, krojač, Jevc Ivan, posestnik; v III. razredu: dr. Zajec Ivan, zdravnik, Kos Fran, delavec, Štefe Ivan, časnika, Šerjak Jernej, trg. poslovođa in posestnik, Marinko Josip, c. kr. sod. sluga in posest.;

od nemške stranke v I. razredu: Pammer Kamillo, ravnatelj kranj. stavb. družbe, Elbert Julij, trgovec, Staudacher Ferdinand, rač. oficijal; v II. razredu: dr. Ambrositsch Edvin, odvetnik, Schmitt Ferdinand, inženir; v III. razredu: Unger Franc, skladišničar, Reinthaler Anton, strojevodja v p.

od socialno demokratične stranke v III. razredu: Kristan Etbin, pisatelj.

Oddanih je bilo veljavnih glasov v I. razredu 1328 in sicer: za liberalno stranko 611, za klerikalno stranko 407, za nemško stranko 286, za socialno demokrat. stranko 24; v II. razredu 3048 glasov in sicer: za liberalno stranko 1370, za klerikalno stranko 1121, za nemško stranko 458, za socialno demokratično stranko 99; v III. razredu 7554 glasov in sicer: za liberalno stranko 3266, za klerikalno stranko 2471, za nemško stranko 1018, za socialno demokratično stranko 799.

Ljubljanski sodrugi!

Občinske volitve v Ljubljani so komaj končane in nasprotniki se že kažejo v pravi luči. Sovraštvo do socialne demokracije, ki so ga vred volitvami s težavo zatajevali, bruha na dan. Klerikalci in liberalci, ki so bili do nedelje večera kakor pes in mačka, že obrekujejo v složnem koncertu socialno demokracijo.

V ljubljanski občinski svet je bilo v nedeljo izvoljenih sedem nemških nacionalistov. Obe meščanski slovenski stranki je ta izid presenetil, obe čutila, da sta kolikor toliko zakrivila ta uspeh, a da bi potolažili in zaglušili svojo vest, še bolj pa zato, da bi škodovali organiziranemu delavstvu, se dero zdaj po Ljubljani in pisarijo po svojem umazanem časopisu, da je socialna demokracija kriva tega nemškega uspeha.

Socialna demokracija je nemško nacionalni stranki v Ljubljani najmanj toliko nasprotna kolikor obema slovenskima meščanskima strankama. Na listi nemških nacionalcev so bili zastopniki in priganjači najhujših izkoriščevalcev. Socialna demokracija je proti tej stranki nastopila z enako odločnostjo kakor proti vsakemu kapitalističnemu nasprotniku. In socialna demokracija nima z uspehom nemških nacionalcev nič več opraviti kakor z uspehom klerikalcev in liberalcev. S svojim obrekovanjem torej nimajo liberalci in klerikalci, ki raznašajo to podlost celo po zunanem časopisu, nobenega drugega namena kakor pri nerazsodnih ljudeh škodovati socialni demokraciji.

Ali če je očiten namen te infamije, je tudi vsakemu razumnemu človeku jasno, da je laž laž, in obrekovanje, obrekovanje.

Ali je bila volitev tajna ali ne? Če je bila, odkod torej vedo liberalci in klerikalni obrekovalci, kdo je glasoval za Nemce? Kaj so se »socialni demokratje«, ki so baje glasovali za Nemce, javljali s svojimi glasovnicami pri liberalnih in klerikalnih agitatorjih?

Šteje glasove v prvem in drugem razredu, privilegirane glasove, pa vidite, da so dobili Nemci v tretjem razredu prav neznatno število nepriviligiranih glasov. Poglejte volilski imenik, pa boste spoznali, da bi bili Nemci lahko dobili še več glasov, če ne bi bili nekateri Nemci glasovali tudi za liberalce oziroma klerikalce.

Pa poglejte, kakšna velika podjetja so v nemških rokah, podjetja, v katerih je na stotine nezavednih hlapcev, priganjačev, pisarjev itd., ki čutijo gmotno odvisnost bolj kakor vsako politično prepričanje.

In kdo je oviral nemški gospodarski pritisk na uslužbenca, na ljudi, ki so odvisni od nemških zavodov? Kaj so slovenski liberalci in klerikalci storili zoper ta pritisk? Imeli so preveč skrbi, kako bi premetili socialno demokratične volilce, pa jim ni ostalo časa, da bi bili nemškim priganjačem pazili na krepplje.

Mi nismo ustvarili Nemcev v Ljubljani. Mi nismo ustanovili nemških kapitalističnih podjetij. Mi nismo sestavili volilnega reda. Zločinska pluraliteta, ki je imela namen pritisniti socialne demokrate ob zid, je tisti faktor, ki je spraval sedem Nemcev v občinski svet, ne pa socialni demokratje. Če bi ne bilo privilegija v prvem in drugem razredu, če bi bila čista splošna in enaka volilna pravica, bi bili Nemci tudi s proporcijo dosegli samo neznatno manjšino.

Sodrugi! Preudarite to, pa boste spoznali, da uganjajo liberalci in klerikalci, ki bi morali sami sebe prijeti za nos, brezprimerno lumparijo. Ponavlja se stara igra, kaže se staro strastno sovraštvo do socialne demokracije, do zavednega, organiziranega delavstva.

Socialna demokracija pa ni za to tukaj, da bi mirno prenašala zahrbtno udarce, da bi se dala blatiti, da bi nosila na svojih plečih tuje grehe. Drhal kaže, da je drhal. Torej bo treba obračunati z njo!

— Liberalci in klerikalci si vzajemno prav navdušeno očitajo volilne nepoštenosti. Klerikalci celo pripovedujejo, da vložje proti volitvam protest in da bodo zahtevali razveljavljenje. Nas to ne bo prav nič bolelo, zakaj socialni demokratje bi mogli z novimi volitvami le pridobiti. Ali kar se tiče volilnih sleparij, se nam zdi, da si cenjeni nasprotniki nimajo kdove kaj očitati, ker so vsi trije »korigirali« svojo srečo kolikor so le mogli. Mogoče je, da so klerikalci prednjačili. Ves način volitev je bil pač njim v prilog. Celotna komisija je bila sestavljena iz samih klerikalcev. Ali tudi liberalci niso držali križem rok, temveč so porabili vsa sredstva, s katerimi je mogoče pripraviti volilca tako daleč, da glasuje drugače kakor je nameraval. Socialno demokratični aparat ni bil tako močan, da bi bil mogel preprečiti vse sleparije, toliko močan pa je bil vendar, da jih je mnogo opazil. In za že približno vemo, kako je bilo. Za vse tri meščanske stranke so bile volitve drage. Ali zato je bilo v Ljubljani zelo »veselo«.

H. SUTTNER urar, prva največja domača
exportna tvrdka ur, zlatnine
Ljubljana Mesni trg in srebrnine
Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška-var-
sivena znamka: „IKO”

Ze v soboto večer ni bilo mogoče sešteti vseh tistih ljudi, ki so po ljubljanskih predmestjih merili ceste, dasi niso ne inženirji ne geometri. V nedeljo pa je bila pijanost taka, kakor da se pijača sploh zastoj. O tem, kako so razni agitatorji zamenjavali in eskamotirali volilne kuverte z glasovnicami, bi se dalo prav mnogo pisati. Lepa pesem bi se lahko zapela o teroriziranju volilcev. Slepajem je zelo pomagala razdelitev volišč po abecednem redu, ki je onemogočila vsako uspešno kontrolo. In o identiteti marsikaterega volilca, ki je šel zadajo uro na vlado po legitimacijo, bi se lahko dvomilo. Da so vsakovrstne metode sleparstva najbolj škodovale socialno demokratični stranki, je popolnoma naravno, zakaj ona je imela najmanjši sredstev za kontrolo in pretepati se naši zaupniki niso mogli z nasprotniki četami agitatorjev. Kdor pozna razmere, se mora torej smejati liberalcem in klerikalcem, ki si očitajo najgrše lumparije s takim nedolžnim obrazom, kakor da so sami čista bela jagnjeta. Sicer pa nič ne škoduje, če drug o drugem povesta vse, kar vesta. Trezni ljudje bodo tem laže spoznali, kako cenijo vse meščanske stranke čistost volitev.

— „Slovenski Narod” in „Slovenec” pojeta zopet o socialno demokratiškem izdajstvu. Nemški železničarji, socialni demokrati seve, so volili z Nemci, pripovedujeta oba, kakor da bi jih srce bolelo, če bi se to bilo res zgodilo. Mi vemo, da nemški nacionalci ne bodo volili socialnih demokratov nikoli, vemo pa tudi, da zavedni socialni demokrati, najsi so katekolti narodnosti, tudi ne bodo volili ne klerikalcev ne liberalcev ob taki priliki. To niti toliko ni mogoče, kakor je bilo mogoče, da so slovenski liberalci volili v nedeljo klerikalce in klerikalci pa Nemce. Socialna demokracija zahteva izrazitost svoje stranke in značajnost svojih pristašev, ker so te lastnosti za vsakega socialnega demokrata potrebne, dočim potrebujejo meščanske, bodisi klerikalna, liberalna ali nemška stranka le kimavecev, ker niso demokratične, ker se boje ljudske samostojnosti in zavednosti. Socialnim demokratom ni čisto nič žal za tiste elemente, ki v svoji pijanosti kriče, kakšni socialni demokrati so, pa so v nedeljo, ko so bile volitve, stikali ali iz strahu ali pa iz sebičnosti po klerikalnih in liberalnih volilnih lokalih in gledali, kje bi kaj požrli. Poznamo človeka, ki je bil najprej pri nas, češ da bo agitiral, a ker pri nas v take namene ni bilo zasluzka, je šel drugam in tam je dobil zasluzek vsaj tako dober, da si je vzel pristo za agitacijo, in sicer je bil ta mož član neke organizacije. Takih zgledov sicer več ne bomo navajali, saj zdostuje to in reči le smemo z vso odločnostjo, da je sramotno za človeka, ki se tako prodaja, sramotno pa tudi za tiste ljudi, ki omadežujejo čast katekolske stranke s takimi kupčijami. Ljubljanski Nemci so dobili pri teh volitvah pač mnogo slovenskih volilcev zase, in sicer zaradi svoje gospodarske moči, ker sta obe slovenski stranki za emancipacijo dotičnih odvisnih slojev, obrtnikov, služabnikov, uradnikov proketo malo storili. Vsak očitek socialnim demokratom v tem pogledu je izgrešen očitek in pada na tisti stranki, ki imata pri vsakih volitvah in tudi pri medsebojnem boju belo, modro in rdeče »poštrihan« jeziki, a v praksi se bratita vsak po svoje s kranjskimi Nemci. Ne liberalna ne klerikalna stranka nista storila za osvoboditev tistih ljudi ničesar. To vam bodi povedano, zakaj Nemci niso dobili zaradi krivde socialnih demokratov sedem mandatov v ljubljanskem občinskem svetu, ki jim res ne gre do grozovito nazadnjaški stranki, ampak po krivdi klerikalcev in liberalcev, ki jim dajete od nekdanj potuho, so to dosegli. Le molčite torej lepo, če ne, bo treba v to korupcijsko gnezdo nekoliko globlje poseči, zakaj javnosti slepariti pač ni treba več na ta način.

— Klerikalci znajo. Po trnovsko-kra-kovskem okraju ljubljanskem raznašajo klerikalne klepetulje vest, da je trnovski župnik I. Vrhovnik odpovedal cerkovniku službo, ker je klerikalno volil. Mi niti ne vemo, ali je cerkovniku sploh odpovedano ali ne, toda zdi se nam, da je to obrekovanje, ki je po Jegličevi morali dovoljeno »Slovencu« in vsem klerikalcem. Še za od-pustek se jim šteje. To priobčujemo le za-radi tega, da se prizadeti lahko brani, ker če je to obrekovanje, je nepošteno.

— Slamnate kape železničarjev. Že-lezniško ministrstvo je dovolilo nositi želez-niškim uslužbencem po leti ob hudi vročini v svrhu lažjega opravljanja službe kape na-pravljene iz slame.

— Nesreča v premogokopu. Premo-gar Ivan Skok, ki ga je kos premoga, ki se

je utrgal v premogokopu v Kočevju, na glavi težko poškodovan, je umrl v bolnišnici.

— Odborova seja skupine lesnih de-lavcev v Ljubljani je v četrtek (jutri), dne 27. t. m. zvečer takoj po delu. Člane odbora vabim, naj se iste polnoštevilno udeleže.

Fr. Babšek.

Trst.

Tržaške mestne kandidature.

Tržaška slovenska narodna stranka po-stavi torej svoje kandidature tudi v tržaških mestnih volilnih okrajih. Zakaj? Pravijo zato, ker hočejo sešteti, koliko je v mestu Slo-venec. Ako narodi in državljani ne bi imeli nobenih drugih skrbi kot to, da od meseca do meseca računajo, koliko jih je, ne bi imeli ničesar proti temu, da se štejejo. Ako bi bila Avstrija nebeški raj, ako bi bili življen-ski pogoji delavstva vsaj nekoliko podobni razmeram, v katerih živi meščanstvo, bi bila opravičena tudi šala, ki si jo hočejo dovoliti pri teh državnozbornih volitvah tržaški na-rodnjaki. Toda vsi vemo, da tega ni in vsi vemo, da je namen volitev za delavstvo mili-onkrat važnejši od vsakega štetja, ki ga ho-čejo uprizoriti narodnjaki pri volitvah. Držav-ni zbor je mesto, kjer se kujejo zakoni proti delavstvu zaradi tega, ker je v državnem zboru še vse premalo delavskih zastopnikov. Tudi tržaški Slovenci, ki so po večini de-lavskega stanu, ne bodo nič na boljšem, ako se pri volitvah izve, da jih je še enkrat to-liko, kolikor bi se jih želelo imeti. »Edinost« je pri ljudskem štetju sama povedala, da vlada ne da ničesar na število glasov, ki jih narodne stranke dobe pri volitvah v meša-nih krajih s svojimi številnimi kandidati. Ni treba, da nam narodni voditelji povedo, za-kaj vsak, ki zna do deset šteti, ve, da je iz-ključeno, da bi v mestu zmagal kak slovenski narodni kandidat.

Ako torej število glasov števnih kandi-datov pri vladi ne pride v poštev, in ako je zmaga slovenskih narodnih kandidatov že v naprej popolnoma izključena, ostane tržaškim Slovincem pri teh volitvah samo eno resno vprašanje, namreč, kaj je za Slovence kor-istnejše: Ako bo Trst zastopan po italijan-skih nacionalcih ali pa ako bo zastopan po socialnih demokratih? Odgovor menda ni težaven.

Italijanski nacionalci odklanjajo že v naprej Slovincem vsako pravico. Italijanska nacionalistična stranka pa je tudi eminentno buržoazna stranka. Italijanski nacionalni po-slanec vrši torej proti Slovincem dvojno škodljivo delo. Prvič kot italijanski nacio-nalec, ki ima nalogo delati na to, da Slo-venec ne dobe kar jim gre, drugič pa kot buržoa. Meščanske stranke sklepajo zakone, ki so protidelavski. Slovenski narod je pa po večini delavski. Vsak zakon, vsako proti-delavsko delo je torej že v naprej tudi proti-slovensko, posebno še proti ogromni večini tržaških Slovincem, ki se morajo identificirati z delavstvom. In italijanski nacionalci so že z dejstvi dokazali, da znajo in da hočejo še nadalje tako delati.

Kaj pa s socialnimi demokrati? Ne samo program, ampak delo in postopanje socialnih demokratov nam pove, da so res mednarodni, da hočejo dati vsakemu narodu vse pravice. Zlasti so to pogumno pokazali tržaški soci-alistični zastopniki. Ne da bi hoteli izrabljati kot volilno sredstvo, ampak ker je res, ker se čutimo dolžne, v imenu vseh Slovincem biti zato ital. socialističnim poslancem v dr-žavnem zboru hvaležni, povemo, da brez njih ne bi bila vlada nikdar začela podržavljati tržaške Ciril Metodove šole. Povemo to pre-pričani, da so tega mnenja vsi pametnejši tudi narodni Slovenci. Poleg tega je delo socialističnih kot delavskih poslancev delo v korist delavstva, v korist revnejših slojev in je zaradi tega v korist Slovincem. Socia-listična stranka je za male proletarske na-rodne storila nešteto krat več kakor vse na-rodne stranke. Med male proletarske narode spada tudi slovenski. Vsaka pravica v korist delavstvu je tudi v korist slovenskemu na-rodu zaradi tega, ker je delavski in je zati-ran ne zato, ker je slovenski, marveč zato ker je delavski. Ako bi bil slovenski narod sestavljen iz samih Kalistrov, bi užival vse pravice, zakaj bogataši vseh narodov uživajo vse, tudi narodne pravice.

Kaj je torej dolžnost tržaških Slovincem? Dolžnost da preprečijo izvolitev Slovincem in delavstvu škodljivih kandidatov pa da omogočijo izvolitev Slovincem in delavstvu koristnih. Zato je naravnost zločin, da se hoče s števnimi kandidaturami preslepiti delavstvo, spraviti s prave poti in na ta način omogo-čiti izvolitev kandidatov, ki bi delali na to, da bi se Slovincem odvzelo še to, kar so jim socialistični poslanci izvojevali. Zato ni treba nobene hvaležnosti tistim, ki stavijo na razpolago svoje ime kot števnimi kandidati,

zakaj s tem se pač ne morejo ponašati, da delajo narodne koristi. Veliko več bi bil n. pr. prof. Mandič storil koristnega za Slo-venec, ako bi bil delal proti novim izdatkom za kanone, namesto da je delal za nove kanone.

Tržaški slovenski delavci bodo, ako ni-majo zaprtih oči, to pač resno uvaževali ter pri volitvah glasovali vsi za kandidate soci-alno demokratične stranke. Slovenec, ki bi glasoval protisocialistično, bo glasoval proti narodu in delavstvu.

Volilno zborovanje zaupnikov. Vsi mestni in okoličanski zaupniki so vabljeni, da se zanesljivo udeleže volilnega zborovanja, ki bo v nedeljo, dne 30. t. m. ob 9. dopoldne v „Delavskem domu” ul. Boschetto 5, II. nadstropje. Zborovanje je izredno važno, pa je zato potrebno, da se ga udeleže vsi polnoštevilno.

Osrednji volilni odbor.

— Tržaškim sodrugom priporočamo, da se pripravijo za reklamacijsko delo. Kdor je dne 8. aprila t. l. dokončal 24. leto, je avstrijski državljan in biva že eno leto v občini (mestu ali okolici), ta ima pri držav-nozbornih volitvah, ki bodo dne 13. junija, pravico do glasovanja. Da ima pravico, je pa tudi treba, da je vpisan v volilskem ime-niku. Kdor ni vpisan, nima pravice. Zaradi tega je potrebno, da vsak naš volilec, ki ima po zakonu volilno pravico, ako ni vpisan, poskrbi, da se vpiše. Zato bodo so-drugom na razpolago volilni lokali, ki jih bo ustanovila socialistična stranka v vseh delih mesta in okolice. Sodrugi, skrbite torej, da boste v volilskem imeniku gotovo vpisani.

— Tržaški organizirani zidarji so imeli zadnji čas po vsej tržaški okolici shode, na katerih so bili izvoljeni krajni blagajniki, ki imajo pobirati tedenske prispevke, pa zaup-niki, ki imajo vršiti agitacijo. Volitve so v posameznih krajih imele sledeči rezultat:

Greta:

Blagajnik Anton Rebek;
zaupnika Karol Burger, Gregor Kocjančič.
Sv. M. Magdalena Spodnja:
Blagajnik Josip Bradač;
zaupniki Josip Kriščak, Avgust Možina,
Ivan Bradač.

Rocol zgornji — Na Lovcu:

Blagajnik Ivan Benčič;
zaupnika Antoa Skilan, Avgust Skilan,
Barkovlje:
Blagajnik Karol Starc.

Lonjer:

Blagajnik Rok Čok;
zaupnika Anton Čok, Ivan Lavrenčič.
Katarinar in Sv. M. M. spodnja:
Blagajnik Alojzij Lukežič;
zaupnika I. Cunjla, A. Lavrenčič.
Sv. M. Magdalena Zgornja:
Blagajnik Josip Vekjet (gostilna alla Vit-toria);
zaupnika Fran Gulič, Ant. Licen.
Ulica Scoglio:
Blagajnik Josip Višnjevec;
zaupniki Ivan Sosič, Josip Petrič, Justin Lavrenčič.

V ostalih okrajih se izvolijo blagajniki in zaupniki prihodnji teden. Vsak član, ki želi kakšno pojasnilo, strokovni list itd., naj se obrne do svojega zaupnika. Novoizvolje-nim sodrugom pa priporočamo, da točno in z verno vrše svojo dolžnost do organizacije in do članov.

— Poslanec krav, bikov, volov in telet je dr. Otokar Rybař. O tem je na dolgo in široko debatiral učitelj Kamušič na volilnem shodu političnega društva »Edinost« v Rocolu. Dejal je, da ima tržaška okolica okrog 3000 krav, bikov, volov in telet, a da so vsa ta živinčeta obolela na gobcih in parkljih. Tej boleznii bo edino le dr. Rybař v državnem zboru odpomogel. »Morajo se sezidati na državne stroške hlevi«, — tako je dejal kosmati Kamušič, — »da bo naša živina, posebno pa krave, imela dovolj pro-storne salone«. — Dr. Wilfan je na to, ko-maj dvajsetim možakarjem pravil, da so so-cialni demokratje lumpje in goljufi. Tega pa v celem svojem »govoru« ni povedal, kaj so tržaški širokoustneži za slov. narod storili; ni povedal, zakaj je kriza v državi (ker — oprostimo mu, — tega sam ne ve —) in lepo se je umaknil konstataciji, da so zgolj tržaške edinaške klobase pomagale k propadu gnile morale dr. Rybařev, Wilfanov in drugih. — Volilce je zmerjal naš Wilfan, kot bi bili oni krivi, da so dali dr. Rybařu ini-cijativo do sramotnih predlogov v državni zbornici. No, pustimo duševne reve! Dr. Wilfan se lahko otresa svoje »zmožnosti« po shodih. Tudi indiskretni urednik »Edinosti«, Cotič, lahko zajema iz svojega plitvega poli-tičnega studenca vednost. Žal le, da teh brihtnih mož ni poznal Bismark.

— Tržaška podružnica zidarjev ima za mesec marec sledeče blagajniško poročilo:

Dohodki:
959 pristopnin po 1 K K 959—
83 tedenskih prispevkov po 30 v. » 24·90
4824 ted. prispevkov po 40 vin. » 1929·60
Prebitek od februarja » 235·61
Skupaj K 3149·11

Izdatki:
Zvezi K 2040·86
Tajništvu » 98·14
Agitacija » 46·30
Administracija » 75·38
Skupaj K 2260·38
Prebitek » 888·13

Lokalni fond:
689 prispevkov po 20 vin. K 137·80
Prebitek od februarja » 581·41
Skupaj K 719·21

Izdatki:
Bolniška podpora K 30—
Administracija » 9·80
Skupaj K 39·80

Prebitek » 679·81
Skupni prebitek v blagajni » 1574·54

— Veliko vrtno veselico priredi tržaška podružnica zidarjev ob priliki okrajne konference dne 7. maja. Veselica se priredi na vrtu društvene gostilne pri Sv. Ivanu (poleg cerkve). Natančni spored objavimo prihodnjič, pozivljamo pa tržaške in okoli-čanske zidarje, da pridno agitirajo za to slavnost, ki naj postane prava manifestacija njih solidarnosti.

— Njih program. Prof. Mandič, tisti, ki se je v državnem zboru zavzemal za puške in kanone, je tako opisal svoj program: »Program moj je stari program, po katerem so delali Dolenc itd., po katerem deluje poli-tično društvo »Edinost« v Trstu in po ka-terem sta delala škola Legat, Dobrila in drugi. Napredni Slovenci vedo sedaj, da je program političnega društva »Edinosti« enak škofovskim programom. Tako vsi vemo, pri čem da smo.

Goriško.

— Nabrežina. Letošnji prvi majnik se praznuje v Nabrežini in pri Sv. Križu po sledečem sporedu: Ob 1/27. zjutraj se delav-stvo zbere v društvenih prostorih, odkoder odkoraka ob 7. z godbo v Sv. Križ. Tukaj bo javen shod z dnevnim redom: Pomen praznovanja prvega majnika. Po shodu se skupno odkoraka do postaje v Nabrežini in odtod do društvenih prostorov, kjer bo shod. Tukaj kakor tudi v Sv. Križu poroča sodrug Kopač. Ob 3. popoldne je na občinskem vrtu v Nabrežini velika ljudska veselica z godbo, petje in plesom. Vsi sodrugi so vabljeni, da se v čim največjem številu ude-leže teh priredb.

— Samomor. V soboto zjutraj ob 7. se je ustrelil na svojem stanovanju v ulici Treo Re št. 15 bivši mestni inženir Alojzij Pagon, star kakih 50 let. Bil je samskega stanu. Pokojnik je, kakor znano, nadzoroval izkopavanje gramoza za mestne potrebe v ulici Ponte nuovo, tam namreč, kjer je pred leti našlo smrt več oseb. Vzrok samomora je baje neozdravljiva bolezen.

Štajersko.

— Mariborska podružnica zidarjev ima svoje društvene prostore od 1. maja dalje v Novškovi gostilni, Vojaška ulica (Kaserngasse) 5, v prvem nadstropju.

Ni boljšega

za takojšnjo napravo jako okusne goveje juhe, kakor

zvezda s
MAGGIJEVE
križcem.

kočke za govejo juho

po 5 vin.

MAGGI-jeve kočke za govejo juho so čista, najboljša goveja juha v trdi obliki in vsebujejo tudi posebno sol in dišave:

Samo pristno z imenom MAGGI in varnost znamko, zvezdo s križcem.

Dobro rodbinsko kavo

priredi že mali dodatek pravega Francka, s kavnim mlinčkom iz tovarne v Zagrebu. Le vsled svoje nedosežne izdatnosti in svoje neprekošene kakovosti je pravi Franck toli priljubljen v vsakem gospodinjstvu.

B. Götzl, Ljubljana
Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

skladišče oblek domačega izdelka za gospode in dečke. — Velika izbira tu- in inozemskega blaga za obleke po meri. — Solidna postrežba. — Vedno nizke cene.

Nihče več ne godrnja
Čez slabosti in težave
Ako

spozná,
Ki drži želodce zdrave!

Najboljše krepčilo želodca
potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 2.40
Kabinetna kakovost . . . 4.80

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Širite, naročajte in priporočajte
„RDEČI PRAPOR“!

ARENA

„Narodnega doma“ je od nedelje naprej 2. t. m. na razpolago za shode, sestanke, gledališke predstave, veselice i. t. d. i. t. d. — Z odličnim spoštovanjem —
Emil Keržišnik, restavratör.

I. Jax & sin

Ljubljana

Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt

Pisalni stroji „Adler“

Vozna kolesa.

Čeniki zastoj in franko.

10 zapovedi

za zdravje in 10 zapovedi za kmetovalca, vsake posebej tiskane, dobi vsak človek zastoj v lekarni Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani. V tej lekarni se tudi oddajo zdravila p. t. članom okr. bol. blagajne v Ljubljani, bol. zavodu c. kr. tob. tovarne in bolniške blagajne južne železnice.

Castiti gospo

Gabrijel Piccoli

lekarnar

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso

z velikim uspehom porabil, katero iz srca

priporočam v veliko korist vsaki družini

ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim,

blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše

tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

Posesnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri Št. Petru na Krasu.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir.

Kg. sivoga dobrega, puljenega 8 K; boljšega 2.40 K; prima polbetega 2.80 K; belega 4 K; belega puhačega 5.10 K; reletnega anežnobelega, puljenega 6.40 K, 8 K; puha sivoga 6-7 K, belega, sivoga 10 K; naj-finejši prant puh 12 K. Naročila od 5 kg na prej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dig, 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitim puhačim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglavnice 3, 3.50 in 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13, 14.70, 17.80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4.50, 5.20 in 5.70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12.80 in 14.80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. Natan. cen. gratis in fr.

S. Benisch, Dešenice 758, Češko.

ANTON ZUPANČIČ, KNJIGOVEZ, LJUBLJANA
SLOMŠKOVA ULICA ŠT. 31.

priporoča se za prijazna naročila na vsakovrstna v knjigoveško stroko spadajoča dela. — Izdeluje tudi jako okusne okvirje in passepartout, prikladne vsakovrstnim podobam.

„SLAVIJA“

VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI,

ki je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji, se naj-topleje priporoča ter vabi p. n. slovensko občinstvo, da sklepa zavarovalne pogodbe, bodisi za življenje, proti požaru, proti ulomu ali pa proti razbitju stekla in ogledal, le pri njej. — BANKA „SLAVIJA“ ima posebno ugodne pogoje in prikladne načine za zavarovanje življenja. Njeni tarifi za preskrbljenje za starost, za slučaj smrti roditeljev, za doto otrokom, so najcenejši. Ona razdeljuje ves čisti dobiček svojim članom. Banka „Slavija“ je res slovanska zavarovalnica z vseskozi slovansko-narodno upravo. Življenske police banke „Slavije“ so neizpodbitne in nezapadljive. Gimotno podpira banka „Slavija“ narodna društva in organizacije, prispeva k narodnim dobrodelnim namenom instremi za izboljšanje in osamosvojitvijo narodnega gospodarstva. Ogromni rezervni fond K 54.000.000 — jamčijo za popolno varnost. Čistega dobička je do sedaj izplačala svojim članom življenskega oddelka K 2.495.719.—. Kapitalij in škod pa je do sedaj izplačala K 109.356.861.—. — Vsa pojasnila daje ter cenike in razkazila razpošilja drage volje in poštne prosto

GENERALNI ZASTOP „SLAVIJE“

VZAJEMNO ZAVAROVALNE BANKE V LJUBLJANI.

Razpis.

Pri okrajni bolniški blagajni v Nabrežini oddati je službo

tajnika (vodje).

Zahteva se popolno znanje zakona o bolniškem zavarovanju delavcev ter uprave in poslovanja bolniške blagajne. Zahteva se tudi znanje slovenskega, italijanskega in nemškega jezika. Službo je nastopiti 1. junija t. l.

Prosilci vložiti imajo svoje prošnje z dokazili in pogoji do 15. maja t. l.

Okrajna bolniška blagajna v Nabrežini,

dne 19. aprila 1911.

Načelnik: Anton Pertot l. r.

Produkt. zadruga ljublj. mizarjev

registrovana zadruga z omejeno zavezo

s sedežem v Ljubljani, Marije Terezije c. 11 (Kolizej)

Zaloga pohištva

lastnega izdelka in

Izvršuje vsa miarska stavbna

tapetniškega blaga.

dela. Lastna tovarna na Glincah pri Ljubljani.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

Telefon števil. 168.

V LJUBLJANI

Telefon števil. 168.

priporoča svojo

izborna pivo v sodcih in steklenicah.

ZALOGA V SPODNJI ŠIŠKI.

Kavarna

„Unione v Trstu“

ulica Caserma in Torre Blanca

se priporoča.